

**Zadania realizowane przez Wojewódzki Inspektorat Jakości Handlowej
Artykułów Rolno-Spożywczych w Bydgoszczy w czerwcu 2014 r.**

1. Ocena realizacji zadań w jednostkach organizacyjnych finansowanych z budżetu wojewody:

Wojewódzki Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w Bydgoszczy realizuje zadania w oparciu o kwartalne plany pracy zatwierdzone przez Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora. Zadania Inspekcji wynikają z przepisów prawa, wdrażane są w wyniku zastosowania kryteriów postępowania kontrolnego, opartego o przeprowadzoną analizę ryzyka. Propozycje tematów kontroli zgłaszane są przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Kujawsko-Pomorskiego Wojewodę, Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz obywateli (konsumentów artykułów rolno-spożywczych).

**Zadania realizowane przez Wojewódzki Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów
Rolno-Spożywczych w Bydgoszczy w czerwcu 2014 r., zestawiono poniżej:**

A. Kontrole planowe ogółem: 25, w tym:

a) kontrola u ekologicznych producentów rolnych w ramach sprawowanego przez IJHARS nadzoru w rolnictwie ekologicznym, wg programu kontroli GI-BRE-re-4301-1/14

Celem kontroli u producentów ekologicznych, w ramach sprawowanego przez IJHARS nadzoru w rolnictwie ekologicznym, jest sprawdzenie prawidłowości kontroli przeprowadzanych przez jednostki certyfikujące (JC) u ekologicznych producentów rolnych oraz czy prowadzona przez tych producentów produkcja jest zgodna z przepisami dotyczącymi rolnictwa ekologicznego. Prawidłowość kontroli przeprowadzonych przez JC oznacza ich skuteczność, rzetelność i zgodność z przepisami dotyczącymi rolnictwa ekologicznego.

W omawianym zakresie kontrole przeprowadzono w 3 gospodarstwach ekologicznych. Jedną z kontroli miała charakter tzw. kontroli nadzorowanej, której celem było sprawdzenie sposobu produkcji ekologicznej przez producenta ekologicznego, poprzez weryfikację prawidłowości i skuteczności kontroli prowadzonej przez inspektora rolnictwa ekologicznego w obecności inspektorów WIJHARS.

W celu przeprowadzenia badań laboratoryjnych w zakresie pozostałości pestycydów niedozwolonych w rolnictwie ekologicznym, inspektorzy WIJHARS pobrali próbkę ekologicznej pszenicy ozimej oraz ekologicznej aronii (owoce aronii w baldachogronach). Badania przeprowadzone przez Laboratorium Specjalistyczne w Gdyni potwierdziły, iż materiał roślinny produkowany jest zgodnie z przepisami dotyczącymi rolnictwa ekologicznego. Podczas czynności

kontrolnych w jednym z gospodarstw, tj. w czasie weryfikacji dokumentów oraz lustracji gospodarstwa stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- rozbieżność danych ze stanem faktycznym w dokumentach potwierdzających powierzchnie działek w gospodarstwie,
- niesprawdzenie przez inspektorów UJC przykładowych dokumentów, mimo iż była taka możliwość,
- brak aktualizacji danych o powierzchni dwóch działek,
- trzymanie 9 zwierząt na uwięzi niezgodnie z decyzją WIJHARS,
- przechowywanie w gotowości do użycia przeterminowanych EEM,
- wprowadzenie do stada 4 samic przed wystąpieniem o zgodę do WIJHARS.

Wobec podmiotu zostaną wydane zalecenia pokontrolne celem wyeliminowania stwierdzonych w trakcie kontroli nieprawidłowości.

b) prawidłowość klasyfikacji tusz wieprzowych w systemie EUROP wg programu kontroli GNK-07-IR-02

Celem kontroli była weryfikacja rzeźni trzody chlewnej pod kątem obowiązku prowadzenia klasyfikacji tusz w systemie EUROP oraz sprawdzenie prawidłowości prowadzonych czynności. Szczegółowy zakres kontroli obejmował m.in. sprawdzenie:

- kwalifikacji i upoważnienia rzeczoznawcy do klasyfikowania tusz wieprzowych,
- legalizacji wagi, dokumentacji kalibracji wagi,
- poprawności sporządzania protokołów z ustalenia klas jakości tusz wieprzowych i okres ich przechowywania,
- prawidłowości obróbki półtuszy wieprzowych,
- czasu oceny uformowania i otluszczenia oraz ważenia tusz,
- prawidłowości określenia sumarycznego wskaźnika korygującego masę tuszy w %,
- dokumentacji wystawianej dostawcom żywca i porównanie z dokumentacją zakładową (zgodność w zakresie masy, klasy mięsności),
- ustalenie prezentacji tusz wieprzowych, stosowanej w zakładzie.

W ww. zakresie przeprowadzono kontrole w 8 podmiotach. Potwierdzono prawidłowość prowadzonej klasyfikacji tusz wieprzowych w systemie EUROP w 7 skontrolowanych ubojniach. W 1 podmiocie stwierdzono fakt zaprzestania prowadzenia uboju.

c) kontrola w zakresie prawidłowości wprowadzania do obrotu oraz znakowania nawozów oraz środków wspomagających uprawę roślin wyprodukowanych na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej oraz państw trzecich, wg programu kontroli GI-BKJ-403-5/14

Celem kontroli było sprawdzenie prawidłowości wprowadzania do obrotu nawozów oraz środków wspomagających uprawę roślin wyprodukowanych na terytorium państw trzecich oraz środków wprowadzanych do obrotu na zasadach określonych w art. 5 ustawy *o nawozach i nawożeniu*. W toku kontroli należało sprawdzić również prawidłowość przestrzegania warunków dotyczących obrotu oraz znakowania wymienionych środków.

Kontrole należało przeprowadzić z uwzględnieniem:

- prawidłowości wprowadzania do obrotu nawozów oraz środków wspomagających uprawę roślin wyprodukowanych na terytorium państw trzecich, na podstawie wymaganego pozwolenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
- prawidłowości wprowadzania do obrotu nawozów oraz środków wspomagających uprawę roślin wprowadzanych do obrotu na zasadach określonych w art. 5 ustawy *o nawozach i nawożeniu*,
- przestrzegania warunków dotyczących obrotu nawozami oraz środkami wspomagającymi uprawę roślin,
- prawidłowości stosowania etykiet, opakowań jednostkowych i prawidłowości ich oznakowania oraz dokumentów towarzyszących – w przypadku nawozów oraz środków wspomagających uprawę roślin oferowanych do sprzedaży luzem,
- przestrzegania terminów przydatności do stosowania nawozów oraz środków wspomagających uprawę roślin.

W omawianym zakresie kontrole zaplanowano w 4 podmiotach. We wszystkich skontrolowanych podmiotach, w wyniku sprawdzenia dokumentacji stwierdzono, iż nie wprowadzają one do obrotu nawozów i środków wspomagających uprawę roślin oraz nie występowały o pozwolenie do MRiRW na zasadach określonych w art. 5 ustawy *o nawozach i nawożeniu*.

d) kontrola w zakresie prawidłowości znakowania wybranych grup artykułów rolno-spożywczych, wg programu kontroli GI-BKJ-403-06/14

Celem kontroli było sprawdzenie prawidłowości znakowania 4 wybranych grup artykułów rolno-spożywczych, takich jak:

- pieczywo,
- wyroby cukiernicze ze szczególnym uwzględnieniem cukierków, wyrobów żelowych, marmoladek, galaretek, batonów, w tym batonów owocowo-zbożowych,
- przekąski typu: paluszki, krakersy, precelki, chipsy i prażynki ziemniaczane, orzeszki ziemne itp.,
- wyroby garmazeryjne luzem oraz opakowane, głęboko mrożone i chłodzone, w tym: pizze, zapiekanki, paszteciki, bułki z nadzieniem np. pieczarkowym, szpinakowym itp.

Objęcie kontrolą pieczywa wynikało z faktu, iż jest to produkt stanowiący podstawowy składnik naszej diety. Z kolei kontrole przekąsek, wyrobów cukierniczych (typu cukierki, wyroby żelowe, marmoladki, galaretki, batony) oraz wyrobów garmażeryjnych (typu pizze, zapiekanki, paszteciki) były realizowane po raz pierwszy.

Podczas kontroli sprawdzono:

- prawidłowość znakowania opakowań ww. produktów na zgodność z obowiązującymi przepisami prawa, w tym dotyczącymi rolnictwa ekologicznego oraz produktów posiadających chronione nazwy pochodzenia (ChNP), chronione oznaczenia geograficzne (ChOG) lub będących gwarantowanymi tradycyjnymi specjalnościami (GTS) oraz z deklaracją producenta,
- aktualność danych o przedsiębiorcach znajdujących się w systemie ZSI w zakresie prowadzonej przez nich działalności obejmującej produkcję, składowanie, konfekcjonowanie i obrót artykułami rolno-spożywczymi.

W przedmiotowym zakresie kontrole zaplanowano w 8 podmiotach. W celu weryfikacji prawidłowości znakowania pobrano próbki z 8 partii pieczywa, 6 partii wyrobów garmażeryjnych, a także 13 partii wyrobów cukierniczych.

W zakresie prawidłowości znakowania nieprawidłowości stwierdzono wyłącznie w przypadku próbek 2 partii pieczywa. Nieprawidłowości polegały m. in na.:

- na etykiecie nie zachowano porządku malejącego składników użytych do produkcji pieczywa,
- nie ujęto składników użytych do produkcji pieczywa, wchodzących w skład mieszanek,
- niewłaściwie określono rodzaj pieczywa,
- w wykazie składników nie wymieniono składnika: mąka żytnia, która według receptury była zastosowana do produkcji.

W związku z przeprowadzonymi kontrolami wobec trzech podmiotów zastosowane sankcje karne w postaci 5 mandatów o łącznej wartości 500,00 zł na podstawie:

- art. 100 ust 1 pkt. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia za używanie do produkcji lub wprowadzanie do obrotu środka spożywczego po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości,
- art. 111 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń, za niedopełnienie obowiązku zapewnienia należytego stanu sanitarnego, zwłaszcza w zakresie utrzymania czystości oraz używania przez pracowników wymaganego ubioru w zakładzie produkującym lub wprowadzającym do obrotu środki spożywcze, używki, substancje dodatkowe dozwolone,
- art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. Prawo o miarach za utrzymywanie w stanie gotowości wagi podlegającej prawnej kontroli metrologicznej bez aktualnej cechy legalizacji,

- art. 40 ust. 1 pkt 5 ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych za niedopełnienie obowiązku zgłoszenia podjęcia albo prowadzenia lub zaprzestania działalności w zakresie produkcji, składowania, konfekcjonowania lub obrotu artykułami rolno-spożywczymi (2 mandaty).

Z uwagi na zaistniałe nieprawidłowości wobec jednego podmiotu zostało wszczęte postępowanie administracyjne celem wydania decyzji.

e) kontrola w zakresie jakości handlowej świeżych owoców i warzyw, w tym kontrola pomidorów w zakresie obecności GMO, wg programu kontroli GI-BKJ-403-04/14

Celem kontroli było sprawdzenie jakości handlowej świeżych owoców i warzyw, ze szczególnym uwzględnieniem:

- jakości i znakowania truskawek, pomidorów, papryki oraz sałaty, w tym endywii o liściach kędzierzawych i endywii o liściach szerokich, w zakresie zgodności z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 543/2011 z dnia 7 czerwca 2011 roku *ustanawiającym szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworów owoców i warzyw*. Załącznik I, Część B „Szczegółowe normy handlowe”,
- jakości i znakowania wybranych gatunków świeżych owoców i warzyw, w tym czosnku i chrzanu oraz świeżych ziół objętych ogólną normą handlową w zakresie zgodności z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 543/2011 Załącznik I, Część A „Ogólna norma handlowa” oraz ustawie z dnia 19 grudnia 2003 roku *o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu, rynku suszu paszowego oraz rynków lnu i konopi uprawianych na włókno*,
- znakowania w zakresie zgodności z ogólnymi wymaganiami określonymi w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 543/2011,
- dokumentacji towarzyszącej kontrolowanym partiom, w zakresie zgodności z wymaganiami określonymi w art. 5 ust. 4 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 543/2011,
- weryfikacji aktualności danych o handlowcach świeżymi owocami i warzywami, znajdujących się w systemie ZSI, wytypowanych do kontroli.

Kontrole w ww. zakresie, w miesiącu czerwcu zaplanowano w 1 podmiocie. W celu przeprowadzenia wstępnej oceny organoleptycznej oraz weryfikacji prawidłowości znakowania pobrano próbki z 4 partii przedmiotowego asortymentu. Wydano 3 protokoły niezgodności oraz 1 świadectwo zgodności. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły zamieszczenia na wywieszce/etykiecie niezgodnych z prawdą informacji, nieprawidłowego kraju pochodzenia, braku na opakowaniu/ etykiecie adresu pakującego lub wysyłającego oraz braków w dokumentach towarzyszących. Jedna z kontrolowanych partii owoców, tj partia mandarynek była w 80 %

wyschnięta, z objawami niedostatecznego turgoru, tym samym niespełniała wymagań minimalnych. Kontrolowana partia wykazywała znaczny spadek jakości powodujący jej nieprzydatność do spożycia. W trakcie trwania kontroli, kontrolowany podmiot przesortował partię mandarynek, doprowadzając partię do zgodności.

Podmiot ukarano mandatem karnym na podstawie art. 40 ust. 4a ustawy o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu, rynku suszu paszowego oraz rynków lnu i konopi uprawianych na włókno, o wartości 100,00 zł. oraz wydano zalecenia pokontrolne w celu wyeliminowania w przyszłości podobnych nieprawidłowości.

f) kontrola warunków wprowadzania do obrotu wołowiny pochodzącej z bydła w wieku do dwunastu miesięcy, wg instrukcji BKJ-07-IR-03

Celem kontroli było zweryfikowanie warunków wprowadzania do obrotu wołowiny pochodzącej z bydła w wieku do 12 miesięcy, wg instrukcji BKJ-07-IR-03. Kontrolę w ww. zakresie zaplanowano w jednym podmiocie. W dniu kontroli w zakładzie nie ubijano i nie przechowywano wołowiny pochodzącej z bydła w wieku do 12 miesięcy.

B. Kontrolę doraźną na wniosek Wojewódzkiego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno przeprowadzono w 1 podmiocie.

- Kontrolę jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, ze szczególnym uwzględnieniem znakowania pieczywa przeprowadzono w ramach postępowania administracyjnego wobec podmiotu. Nieprawidłowości dotyczyły stwierdzenia obecności karmelu w przebadanych próbkach pieczywa. W związku z zaistniałą sytuacją oraz wnioskiem właściciela piekarni podjęto decyzję o przebadanie dodatku „RUGOMALT”, który według wyjaśnień producenta mógł mieć wpływ na obecność karmelu w pieczywie. Wobec podmiotu toczy się postępowanie administracyjne.

C. Kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych sprowadzanych z zagranicy oraz sporządzanie protokołów niezbędnych do dopuszczenia towaru do obrotu

- Ilość wydanych protokołów kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych sprowadzanych z zagranicy: **76**

D. Ocena jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych wykonywana na wniosek przedsiębiorców, zakończona wydaniem świadectwa jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych

- Ilość wydanych świadectw jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych: **14**

E. Kontrola jakości handlowej świeżych owoców i warzyw na zgodność z przepisami

Unii Europejskiej zakończona wydaniem odpowiedniego dokumentu stosowanego w UE

- Ilość wydanych świadectw zgodności ze wspólnotowymi standardami jakości handlowej dla świeżych warzyw i owoców: **3**
- Ilość wydanych protokółów niezgodności ze wspólnotowymi standardami jakości handlowej dla świeżych warzyw i owoców: **5**

F. Prowadzenie rejestrów według wytycznych Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

G. Sporządzanie okresowych i doraźnych sprawozdań, informacji zbiorczych, meldunków oraz analiz, które obejmują przedmiotowy zakres kontroli artykułów rolno-spożywczych.